Το άρθρο αυτό δημοσιεύτηκε στον Ιστότοπο:

https://www.energia.gr/article/222390/h-oligoria-gia-aoz-kai-horika-ydata-yposkaptei-ta-thalassia-aiolika-parka

Ακολουθεί εισαγωγικό σημείωμα του κ. Γ. Πουκαμισά:

« Στή μνήμη του Καθηγητή Αντωνίου Φώσκολου.

Ο ΣΤΡΑΒΩΝ, έχει την χαρά να αναπαράγει από τις γραμμές του, το άρθρο αυτό του κου Κωνσταντίνου Σταμπολή, εκτελεστικού διευθυντού του Ινστιτούτου Ενέργειας Ν.Α. Ευρώπης (ΙΕΝΕ), έγκυρου και ακάματου παρατηρητή των ενεργειακών και συναφών εξελίξεων στην Ανατολική Μεσόγειο.»

Η Ολιγωρία για ΑΟΖ και Χωρικά Ύδατα Υποσκάπτει τα Θαλάσσια Αιολικά Πάρκα

του Κ. Ν. Σταμπολή

Σαβ, 7 Σεπτεμβρίου 2024 - 13:58

*Σε ανύποπτο χρόνο είχαμε μέσα από την στήλη (**εδώ**) επισημάνει τα σοβαρά εμπόδια που υπάρχουν στα σχέδια της κυβέρνησης για την προώθηση των θαλάσσιων αιολικών πάρκων. Τα εμπόδια αυτά απαντώνται τόσο λόγω της έλλειψης κατοχυρωμένης Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) στο Αιγαίο αλλά και ευρύτερα, όσο και της μη επέκτασης των χωρικών υδάτων μας μέχρι τα 12 ν. μ. όπως ακριβώς προβλέπει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS).*

25Shares

Σε ότι αφορά δε την Κρήτη, στην οποία θα αναφερθούμε πιο κάτω, θεωρούμε αυτονόητο την περιμετρική επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 νμ, ιδίως όταν (α) έχουν προκηρυχθεί θαλάσσιες έρευνες υδρογονανθράκων (2014) οι περιοχές των οποίων εκτείνονταν από το πλέον ανατολικό νότιο άκρο μέχρι την απώτερη δυτική πλευρά, και (β) η νήσος φιλοξενεί έναν αριθμό σημαντικών Ελληνικών και Αμερικανικών στρατιωτικών βάσεων.

Να τώρα που οι εξελίξεις σε τοπικό επίπεδο στην Κρήτη έρχονται να επιβεβαιώσουν με τον πλέον πανηγυρικό τρόπο το πόσο δίκαιο είχαμε να ανησυχούμε για την έλλειψη πρόνοιας από πλευράς πολιτείας για την τόσο αναγκαία διευθέτηση της μεγάλης γεωπολιτικής εκκρεμότητας που

αντιμετωπίζει σήμερα το ελληνικό κράτος. Όπως πληροφορούμεθα από το ρεπορτάζ (**εδώ**), στα βαθιά νερά της Κρήτης κινδυνεύει να βυθιστεί το εθνικό πρόγραμμα ανάπτυξης υπεράκτιων αιολικών πάρκων αφού, σύμφωνα με τελευταία απόφαση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (ΚΑΣ), εγκρίθηκαν οι ΣΜΠΕ (Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτβσεων) των 16 από τις 19 συνολικά θαλάσσιες ζώνες του εθνικού προγράμματος, αφήνοντας έξω τις πλέον υποσχόμενες, από πλευράς αιολικού δυναμικού και υποδομών δικτύου, περιοχές.

Βάσει της απόφασης του ΚΑΣ, εκτός προγράμματος μένει η θαλάσσια περιοχή «Κρήτη 1», που είναι απέναντι από αρχαίο ανάκτορο της Κάτω Ζάκρου, επειδή υπάρχει άμεση οπτική επαφή, όπως και οι θαλάσσιες περιοχές «Κρήτη 2α και 2β», ανατολικά και νότια του ακρωτηρίου Αφορισμένος, λόγω γειτνίασης με αρχαιολογικούς χώρους και με τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Εκτός προγράμματος και η περιοχή πέριξ της νήσου Γυάρου για αδιευκρίνιστους λόγους αλλά που εύκολα μπορεί να υποθέσει ο καθένας.

Οι αδικαιολόγητες αυτές αποφάσεις του ΚΑΣ αγνοούν πλήρως την γεωπολιτική διάσταση του όλου θέματος των θαλάσσιων αιολικών πάρκων και την αναγκαιότητα ύπαρξης και λειτουργίας των, αφού με αυτό την τρόπο το Ελληνικό κράτος εξασκεί νόμιμα κυριαρχικά δικαιώματα σε θαλάσσιες περιοχές που προσβάλλονται καθημερινά από την Τουρκία, η κυβέρνηση της οποίας εδώ και μερικά χρόνια έχει αποφασίσει ότι αυτή ασκεί απόλυτο έλεγχο κάθε οικονομικής ή άλλης δραστηριότητας στο Ελληνικό αρχιπέλαγος. Ένα μικρό δείγμα αυτής της πολιτικής το είδαμε πρόσφατα με όσα διαδραματίστηκαν στο στενό Κάσου-Καρπάθου όπου Τουρκικά πολεμικά πλοία εμπόδισαν τις υποθαλάσσιες έρευνες για την τοποθέτηση ηλεκτρικού καλωδίου που θα συνδέει την Κρήτη με την Κύπρο.

Η Ελλάδα έχει προγραμματίσει την εγκατάσταση 1,9 GW θαλάσσιων αιολικών πάρκων μέχρι το 2030. Οι δε σχεδιαστές έχουν λάβει υπ’ όψη τους τούς ιδιαίτερους περιορισμούς των 6 ναυτικών μιλίων (11 χλμ.), που είναι τα σημερινά όρια των χωρικών μας υδάτων. Κάτι που, όμως, δεν επιτρέπει την πλήρη ανάπτυξη του διαθέσιμου αιολικού δυναμικού, το μεγαλύτερο μέρος του οποίου συναντάται πέρα από τα 6.νμ και φθάνει μεσοπέλαγα στα 15,20 η

και στα 30 μίλια.

Κανονικά η Ελλάδα, ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος, δεν θα έπρεπε να έχει πρόβλημα να χωροθετήσει πέρα από τα 6 ν. μ. και ακόμα πέρα από τα 12 ν. μ., εάν όλα αυτά τα χρόνια που πέρασαν χαμένα είχε αποφασίσει να ανακηρύξει ΑΟΖ σε όλο το Αιγαίο βάσει των προβλεπόμενων στην UNCLOS. Αντίθετα, διαδοχικές κυβερνήσεις των τελευταίων 50 χρόνων έχουν επιλέξει ατέρμονες επαφές και δήθεν διαπραγματεύσεις με την Τουρκίαμ η οποία και ασφαλώς δεν έχει κανένα συμφέρον να έρθει σε συμφωνία με την Ελλάδα για την διευθέτηση των θαλάσσιων ζωνών σε Αιγαίο και Ανατολική Μεσόγειο. Αλλά ακόμα και όταν δόθηκε η ευκαιρία στην Ελλάδα να προχωρήσει σε θαλάσσια χωροθέτηση βάσει Ευρωπαϊκής Οδηγίας, η σημερινή κυβέρνηση προτίμησε να οδηγηθεί στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (ΔΕΕ) παρά να υποχρεωθεί να υποβάλλει συντεταγμένες που θα ταυτιζόντουσαν με την ΑΟΖ (**εδώ**).

Έτσι, με την διαρκή ολιγωρία - για να μην πούμε εθνική μειοδοσία - καθορισμού ΑΟΖ και θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, η Ελλάδα αδυνατεί να προωθήσει αποτελεσματικά τα σχέδια της για την περίφημη πράσινη ενεργειακή μετάβαση. Από τον στόχο του 1,9 GW είναι ζήτημα εάν θα μπορέσει τώρα να επιτευχθεί το 25% βάσει των τελευταίων εξελίξεων και της ταφόπλακας του ΚΑΣ. Εάν η Ελλάδα ήταν πράγματι ανεξάρτητο κράτος - και όχι μειωμένης κυριαρχίας όπως είναι σήμερα – και με δεδομένο το πολύ υψηλό αιολικό δυναμικό στο Αιγαίο και πέριξ της Κρήτης (με μέσες ταχύτητες άνω των 10m/sec), θα έπρεπε να έθετε στόχους για τουλάχιστον 30 GW θαλάσσιων αιολικών πάρκων μέχρι το 2035.

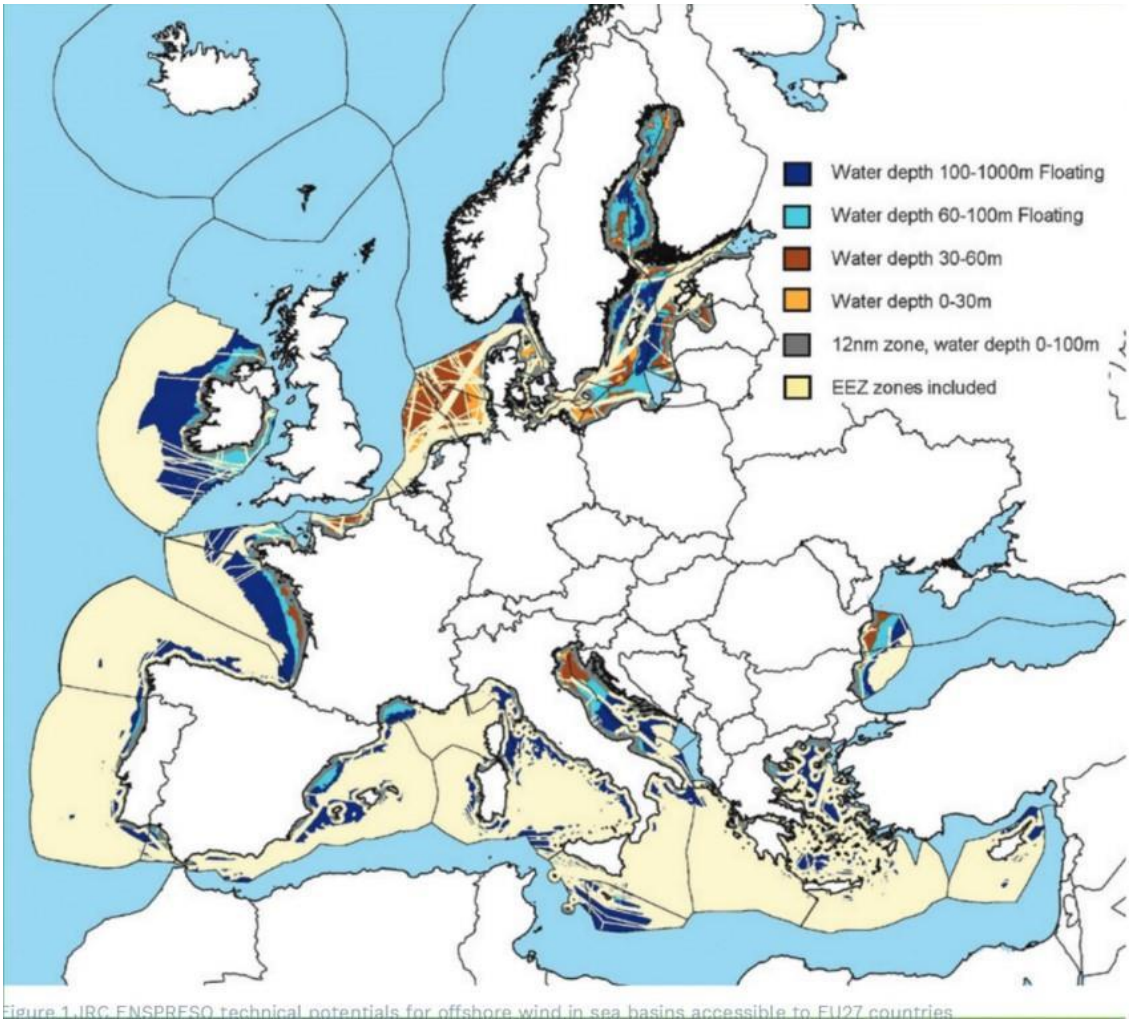

Figure 1 JRC ENSPRESO technical potentials for offshore wind in sea basins accessible to EU27 countries

Πηγή europeanenergyinnovation.eu

Έτσι, το φοβικό σύνδρομο της Αθήνας, σε συνδυασμό με την εγνωσμένη αδυναμία της κυβέρνησης να χωροθετήσει σε περιοχές με πραγματικά υψηλό αιολικό δυναμικό, στερούν την χώρα από μια ακόμα σοβαρή οικονομική αναπτυξιακή προοπτική. Εάν, μάλιστα, λάβουμε υπόψη την παράλληλη υποχώρηση της κυβέρνησης στην αξιοποίηση του αξιόλογου υποθαλάσσιου ορυκτού πλούτου, αρχίζουμε και καταλαβαίνουμε γιατί η Ελλάδα είναι καταδικασμένη σε ισχνούς αναπτυξιακούς ρυθμούς ανάπτυξης και τον χαρακτηρισμό της ως «κράτους-πελάτη» (client state).